

Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi Sayı: 8/2 2019 s. 1034-1051, TÜRKİYE

Araştırma Makalesi

YAZMA KAYGISI ÖLÇEĞİ'NİN GELİŞTİRİLMESİ: GÜVENİRLİK VE GEÇERLİK ÇALIŞMASI*

Hacer DENİZ**

Sezgin DEMİR***

Geliş Tarihi: Aralık, 2018

Kabul Tarihi: Mayıs, 2019

Öz

Yazma kaygısı, bireyin yazma işlemine başlamadan önce ya da yazma sırasında yaşadığı bir gerilim tepkisidir. Bu durum yazma işleminden kaçınma, yazma isteksizliği gibi davranışları beraberinde getirmekte, yazma beceri ve eğilimini olumsuz etkilemekte, yazma alışkanlığı kazanımına engel olmaktadır. Bu araştırmanın amacı ortaokul öğrencilerinin yazma kaygılarını ölçmek amacıyla güvenilir ve geçerli Yazma Kaygısı Ölçeği geliştirmektir. Açımlayıcı faktör analizi 503, test-tekrar test işlemi 165, doğrulayıcı faktör analizi 509 ortaokul öğrencisi üzerinde gerçekleştirilmiştir. Açımlayıcı faktör analizi sonucunda %40.55 toplam varyans değeriyle 26 maddelik Yazma Kaygısı Ölçeği'nin üç faktörlü) yapısı doğrulayıcı faktör analiziyle doğrulanmıştır ($\chi^2=629.02$, $sd=296$, $RMSEA=.047$, $NFI=.94$, $NNFI=.96$, $GFI=.91$, $AGFI=.90$, $CFI=.97$, $SRMR=.052$). Bu kapsamda ölçeğin genelinin ve alt boyutlarının Crombach's Alpha, Spearman Brown ve Guttman Split-Half güvenilirlik değerleriyle, ölçeğin alt boyutlarının yapı güvenilirliklerinin ve test tekrar test işlemiyle elde edilen iç tutarlılık katsayısının % 70'in üzerinde olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuçlar doğrultusunda güvenilir ve geçerli bir Yazma Kaygısı Ölçeği elde edildiği söylenebilir.

Anahtar Sözcükler: Ana dili eğitimi, yazma kaygısı, yazma becerisi, doğrulayıcı faktör analizi, geçerlik, güvenilirlik.

DEVELOPMENT OF THE WRITING ANXIETY SCALE: RELIABILITY AND VALIDITY STUDY

Abstract

Writing anxiety is a tension response that an individual experiences before or during writing. This situation causes writing behaviors such as avoidance of writing process, unwillingness to write; negatively affects writing skills and tendencies, and prevents writing habit. The aim of this study is to develop a reliable and valid Writing Anxiety Scale in order to measure writing anxiety of secondary school students. Exploratory factor analysis has been performed on 503, test-retest procedure on 165, confirmatory factor analysis on 509 middle school students. As a result of the exploratory factor analysis, the three-factor) structure of the Writing Anxiety

* Bu çalışma "Öğrencilerin Yazma Kaygılarının Yazma Eğilimleriyle İlişkisi" adlı yüksek lisans tezinden hareketle oluşturulmuştur.

** Doktora Öğr.; Fırat Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Türkçe Eğitimi Bilim Dalı, hcrdnzzz@gmail.com

*** Doç. Dr.; Fırat Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi ABD, sezgin.demir@firat.edu.tr

Scale of 26 items with a total variance of 40.55% has been confirmed by confirmatory factor analysis ($\chi^2 = 629.02$, $sd = 296$, $RMSEA = .047$, $NFI = .94$, $NNFI = .96$, $GFI = .91$, $AGFI = .90$, $CFI = .97$, $SRMR = .052$). In this context, Cronbach's Alpha, Spearman Brown and Guttman Split-Half reliability values of the scale general and its sub-dimensions; the structure reliability of the sub-dimensions of the scale; It has been found that the internal consistency coefficient obtained by the test retest process has over 70%. According to these results, a reliable and valid Writing Anxiety Scale has been obtained.

Keywords: Mother tongue education, writing anxiety, writing skill, confirmatory factor analysis, validity, reliability.

Giriş

Dil eğitimi birbirini etkileyen ve bütünleyen dinleme, konuşma, okuma ve yazma temel becerilerine dayanmaktadır. İnsanoğlu bu becerileri öğrenebilecek kapasiteye sahip olarak dünyaya gelmesine karşın çeşitli nedenlerle bu temel becerileri öğrenme ya da kullanmada sorunlar yaşamaktadır. Bu problemlerden biri de kişinin dil kullanımı sırasında yaşadığı kaygı duygusudur. Kaygının ortaya çıkması, zincirleme etkiyle birbirini destekleyen olumsuz durumlara ve başarısız bir sonucun ortaya çıkmasına neden olmaktadır. Ayrıca temel dil becerilerinde görülen herhangi bir kaygı bozukluğu, diğer dil becerilerini de etkileyebilmektedir. Yani yazma becerisinde yaşanan olumsuz bir kaygı durumu bireyin okuma becerisinin gelişimini yavaşlatabilmektedir. Bu durum sadece temel dil becerilerinin birbiriyle olan ilişkisinden değil kaygı duygusunun yüksek seviyede yaşanması sonucunda başka alanlarda kolaylıkla ortaya çıkabilecek olmasından kaynaklanmaktadır.

Temel dil becerilerini olumlu ya da olumsuz yönde etkileyebilen kaygı, ortaya çıkış şekli ve şiddet derecesi bakımından bireyden bireye farklılık göstermektedir. Bu bakımından kaygının şiddetini, etki yönünü ve düzeyini tespit etmek zor ve önemlidir. Cüceloğlu (2002, s. 278) kaygının etki yönünün kazandırılan becerinin zorluk düzeyiyle ilişkili olduğunu belirtmiştir. Bu bağlamda temel dil becerileri arasında en fazla zorlanılan yazma becerisi, içerdiği süreçler nedeniyle öğrencilerin olumsuz tutum geliştirmelerine neden olmakta ve hayat boyu zevk duyarak kullanacakları bir beceri hâline getirmelerine engel oluşturmaktadır (Yaman, 2010, s. 272). Ancak becerinin zorluk düzeyinin kişiden kişiye farklılık göstermesi yazma kaygısının etki yönünün ve düzeyinin ölçülmesini zorlaştırmaktadır. Öğrencilerin düşük yazma performanslarının yazma kaygısına neden olduğu belirtilmektedir (Kara, 2013, s. 104). Çünkü yazma becerilerindeki eksiklik veya başarısızlık bireyin yazma konusunda daha fazla gerilim yaşamasına neden olmaktadır. Yazma sürecinde, öncelikle bilgiler gözden geçirilerek yazının amacı, yöntemi, konusu ve sınırları belirlenir ve yazılacak bilgiler seçilir, seçilen bilgilerin çeşitli zihinsel süreçlerden geçirilerek kâğıda aktarımı sağlanır (Gömleksiz, Sinan, Demir,

2010). Dolayısıyla zorlu zihinsel ve fiziksel süreçleri aynı zamanda gerçekleştirmeyi gerektiren yazma becerisine karşı kaygı duyma oranının yüksek olduğu söylenebilir.

Yazma kaygısı, bireyin yazma işlemine başlamadan önce ya da yazma sırasında yaşadığı bir gerilim tepkisidir. Bu tepkinin ortaya çıkmasında, bilgi ve özgüven eksikliği, yazdıklarının olumsuz eleştiriler alacağı düşüncesi, kendini yetersiz hissetme gibi faktörlerin etkisi vardır. Bu durum yazma işleminden kaçınma, yazma isteksizliği gibi davranışları beraberinde getirmekte, yazma beceri ve eğilimlerini olumsuz etkilemekte, yazma alışkanlığı kazanımına engel olmaktadır. Bireyin yazma becerisini olumsuz etkileyen kaygıya eşlik eden durumlardan birisi odaklanma güçlüğüdür (Demir, 2016). Odaklanma güçlüğü yüksek kaygı sırasında oluşan, kişinin normal durumda yapabileceği basit işleri bile yapmasına engel olabilecek bir durumdur. Odaklanamama beraberinde dikkat eksikliğini getirerek yanlış öğrenmelere, öğrenilmiş davranışın uygulanamamasına neden olabilmektedir. Kaygının başka bir olumsuz etkisi ise güdülenme eksikliğidir. Kaygı seviyesinin düşük olması, genel uyarılmışlık hâlinin de düşük olmasına neden olduğu için kaygı seviyesi orta düzeyde tutulmaya çalışılmalıdır (Maden, Dincel ve Maden, 2015). Orta düzeyde hissedilen kaygı; motivasyonu artırıcı, öğrenmeyi kolaylaştırıcı etkiye sahiptir. Olumlu kaygı olarak adlandırılan bu durum dolayısıyla yazmaya karşı olumlu tutum geliştirilmesini sağlayacak ve yazma eğilimini artıracaktır.

Yazma kaygısının temelinde yazıya yapılan olumsuz değerlendirmeler, kişisel değerlendirme korkusu, yazma derslerinde başarısızlık olmak üzere üç faktör bulunmaktadır (Aytan ve Tunçel, 2015, s. 52). Yazma becerisi sonucunda elde edilen ürüne yönelik çevreden alınan tepkiler, yazmaya yönelik tutumu ve özgüveni etkilemektedir. Eğer bu tepkiler kişinin özgüveni zedeleyici şekildeyse kişisel değerlendirme korkusunu beraberinde getirmekte ve başarısızlık duygusunu pekiştirmektedir. Bu yönüyle yazma kaygısı özyeterlik inancıyla ilişkilendirilmektedir (Pajares, 2003, s. 145). Yazılarının olumsuz değerlendirileceği düşüncesiyle yazma becerilerini kullanmayı aşırı derecede korkutucu bulan bireyler, yazma kaygısı duymakta ve yazma konusunda başarısız olabilmektedirler (Daly ve Miller, 1975, s. 243). Cheng (2004, s.46), yaptığı araştırma sonucunda öğrencilerin yazma becerilerini olumsuz etkileyecek düzeyde kaygı yaşamalarının kaynağında; kendine güven ve başkalarından alınan olumsuz eleştirilerin yanında öğretim uygulamalarının, yazma ve öğrenmeyle ilgili kişisel inançların da yazma kaygısına neden olduğunu belirlemiştir. Yazma öğretiminde yapılan yanlış uygulamalar, öğrencilerin kişisel inançlarını ve öz güvenlerini olumsuz etkileyeceği gibi yazma becerilerinin geri planda kalmasına neden olarak yazma kaygısı yaşama oranlarını

artırmaktadır. Tüm bu nedenler ise bireyin yazmaya yönelik tutumunu olumsuz etkileyerek yazma becerilerinin kullanımına ve gelişimine engel oluşturmaktadır.

Yazma kaygısının daha çok olumsuz etkisi ele alınsa da yazmaya yönelik güdülenmeyi destekleyebilen olumlu yönünden de bahsetmek mümkündür. Bu durum daha çok yazma kaygısının şiddetiyle ilgilidir. Yazma kaygısının olumlu ya da olumsuz olduğu kaygının şiddeti ve etki yönüne göre belirlenebilir. Yazma kaygısı genel olarak dilsel sorunlara neden olsa da bazen odaklanabilmek için belirli bir seviyede kaygı gerekmektedir (Negari ve Rezaabadi, 2012, s. 2578). Ancak yüksek kaygı tam tersine bireyin odaklanma güçlüğü ve dikkat eksikliği yaşamasına neden olan bir durumdur. Bu durum kişinin performansını olumsuz etkileyerek, yazma becerisinin kullanımını sınırlamakta ve kişinin kaygı düzeyinin daha fazla yükselmesine neden olmaktadır. Yaman (2010) tarafından geliştirilen yazma kaygısı ölçeğinin açımlayıcı faktör analizinde elde edilen bazı değerler paylaşılmamış ve ölçeğin faktör sayısının neye göre belirlendiği açıklanmamış ve doğrulayıcı faktör analizi ayrı bir örneklem üzerinden gerçekleştirilmesi gerekirken yöntem kısmında tek bir örneklemden bahsedilmiştir. Bu nedenler ölçeğin güvenilirliğini düşürmektedir. Tayşi ve Taşkın (2018) tarafından ortaokul öğrencilerine ilişkin bir Yazma Kaygısı Ölçeği geliştirilmiştir. Ancak ölçeğin test-tekrar test ve doğrulayıcı faktör analiziyle, güvenilirlik çalışmalarının gerçekleştirilmediği görülmüştür. Bu nedenle ölçeğin geliştirme aşaması tamamlanmadığı söylenebilir. Bu doğrultuda araştırmanın amacı; ortaokul öğrencilerinin yazma kaygı düzeylerinin belirlenebilmesi için bir Yazma Kaygısı Ölçeği geliştirilmesi ve ölçeğin güvenilirlik ve geçerlik değerlerinin incelenmesidir.

Yöntem

Evren ve Örneklem

Araştırmanın örnekleme belirlenirken aşamalı ve tabakalı örnekleme yöntemleri kullanılmıştır. Araştırmanın hedef evrenini Türkiye’deki 2017-2018 eğitim öğretim yılında ortaokul düzeyinde eğitim gören ortaokul öğrencileri oluşturmaktadır. Türkiye’de eğitim gören bütün ortaokul öğrencilerine ulaşmak mümkün olmadığı için ulaşılabilirlik göz önünde bulundurulmuş ve alt evren olarak Elazığ il merkezinde devlet okullarında öğrenim gören ortaokul öğrencileri belirlenmiştir. Ölçek geliştirme sürecinde farklı örneklem grupları üzerinden 3 uygulama gerçekleştirilmiştir. İlk olarak Elazığ il merkezinde basit seçkisiz örnekleme yöntemiyle belirlenen sosyoekonomik bakımdan üst, orta ve alt düzeyde birer ortaokulda gerçekleştirilmiştir. Seçilen bu ortaokullardan 5, 6, 7 ve 8. Sınıf düzeylerinden birer şube küme örnekleme yöntemiyle belirlenmiş ve toplam 503 öğrenci üzerinde ölçeğin pilot uygulaması gerçekleştirilmiştir. Tabachnick ve Fidell (2015, s. 614), faktör analizi için örneklem yeterliliğinin 300 kişi için “iyi”, 500 kişi için “çok iyi” ve 1000 kişi için “mükemmel”

düzye olduğunu belirtmektedirler. Bu kapsamda örneklem sayısının çok iyi düzeyde yeterli olduğu söylenebilir. Elazığ il merkezinde sosyoekonomik bakımdan orta düzeyde iki okulda basit seçkisiz örnekleme yöntemiyle belirlenen her okulda 5, 6, 7 ve 8. sınıf düzeyinde birer şubeye (165 öğrenciye) test-tekrar test uygulanmıştır. Yazma Kaygısı Ölçeği'nin model uyum düzeyini ve faktörlerin ilişkisini ortaya koymak amacıyla Elazığ il merkezinde basit seçkisiz örnekleme yöntemiyle sosyoekonomik bakımdan üst, orta ve alt düzeyde birer tane olmak üzere 3 ortaokulda, her okulda küme örnekleme ile belirlenen 5, 6, 7 ve 8. sınıf düzeylerinde birer şubede eğitim gören 509 öğrenci üzerinden doğrulayıcı faktör analizi gerçekleştirilmiştir. Her uygulama için örneklem belirleme aşamasında farklı örneklemeler belirlenmesine dikkat edilmiştir. Açımlayıcı ve doğrulayıcı faktör analizleri, ölçek geliştirme sürecinde önemli ve birbirlerini tamamlar nitelikte iki temel faktör olmasına karşın aynı örneklem ve veri seti üzerinde bu iki analizin gerçekleştirilmemesine dikkat edilmelidir (Erkuş, 2016 s. 93-94).

İşlem

Araştırmanın amacı doğrultusunda ortaokul öğrencilerinin yazma kaygı düzeylerinin belirlenebilmesi için bir Yazma Kaygısı Ölçeği geliştirilmesi hedeflenmiştir. Bu nedenle ilgili alan yazından ve bu konuda gerçekleştirilen görüşme verilerinden yararlanarak 72 maddelik bir havuz oluşturulmuştur. Oluşturulan bu maddeler için Bursa Uludağ ve Fırat üniversitelerinde Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi ile Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık bölümlerinde görev yapan 5 öğretim üyesinden görüş alınmıştır. Ayrıca Elazığ il merkezinde görev yapan 5 Türkçe öğretmeninden görüş alınmıştır. Uzman görüşleri ışığında bazı maddeler çıkarılırken bazıları üzerinde değişiklikler yapılarak 57 maddelik bir taslak ölçek oluşturulmuştur. Hazırlanan bu taslak ölçeğin pilot uygulaması, 503 öğrenci üzerinde SPSS programı yardımıyla gerçekleştirilmiştir. Toplanan veriler SPSS programı yardımıyla bilgisayar ortamına aktarılmıştır. Taslak ölçme aracına, en az sayıda maddeyle en fazla özelliği ölçebilen bir araca dönüştürülebilmesi için açımlayıcı faktör analizi uygulanmıştır (Can, 2016). Araştırmada Yazma Kaygısı Ölçeği'nde yer alan maddelerin gerçekleşme düzeyini belirlemek amacıyla “her zaman (5)”, “sık sık (4)”, “bazen (3)”, “nadiren (2)” ve “hiç (1)” dereceleri kullanılmıştır. Bu doğrultuda maddeler; 1.00-1.80=hiç, 1.81-2.60=nadiren, 2.61-3.40=bazen, 3.41-4.20=sık sık, 3.21-5.00=her zaman şeklinde değerlendirilmiştir. Ayrıca ölçeğin genelinin ve alt boyutlarının Crombach's Alpha, Spearman Brown ve Guttman Split-Half güvenilirlik değerleri göz önünde bulundurularak ölçeğin iç tutarlılığı belirlenmiştir.

Yazma Kaygısı Ölçeği'nin güvenilirliğinin hesaplanması amacıyla Elazığ il merkezinde sosyoekonomik bakımdan orta düzeyde iki okulda rastgele örnekleme yöntemiyle belirlenen her okulda 5, 6, 7 ve 8. sınıf düzeyinde birer şubeye test-tekrar test uygulanmıştır. İlk test

uygulanırken katılımcıların sınıfı ve okul numaraları bilgi olarak alınmış, 15 gün sonra aynı gruba tekrar test yapılmış ve bu bilgilerine göre formlar eşleştirilmiştir. Her bir katılımcının ilk test ve tekrar teste verdikleri cevapların ortalamaları alınarak korelasyon analizi gerçekleştirilmiştir. İlk uygulamada 230, ikinci uygulamada 219 kişiye ulaşılmış, ancak sadece bir uygulama katılanların formları ile ciddi doldurulmayan formların analiz dışı bırakılmasıyla analiz 165 öğrenci üzerinden gerçekleştirilmiştir. Kararlılık katsayısı SPSS programı yardımıyla hesaplanmıştır.

Yazma Kaygısı Ölçeği psikolojik bir ölçek olması nedeniyle açımlayıcı faktör analizinden sonra model uyum düzeyini ve faktörlerin ilişkisini ortaya koymak amacıyla Elazığ il merkezindeki 3 ortaokulda eğitim gören 509 öğrenci üzerinden LISREL programı yardımıyla doğrulayıcı faktör analizi gerçekleştirilmiştir. Üç faktörlü geliştirilen ölçeğin doğrulayıcı faktör analizi açımlayıcı faktör analizinden sonra elde kalan 26 madde üzerinden gerçekleştirilmiştir. Ölçeğin model uyumu; ki-kare (X^2) değeri, ki karenin sd'ye oranı (X^2/sd), yaklaşık hatalarının ortalama karekökü (RMSA), standardize edilmiş artık ortalamalarının karekökü (Standardized RMR), normlaştırılmış uyum indeksi (NFI), normlaştırılmamış uyum indeksi (NNFI), karşılaştırmalı uyum indeksinin (CFI), iyilik uyum indeksi (GFI) ve düzenlenmemiş iyilik uyum indeksi (AGFI) kullanılmıştır (Çokluk, Şekercioğlu, Büyüköztürk, 2012, s. 304-305).

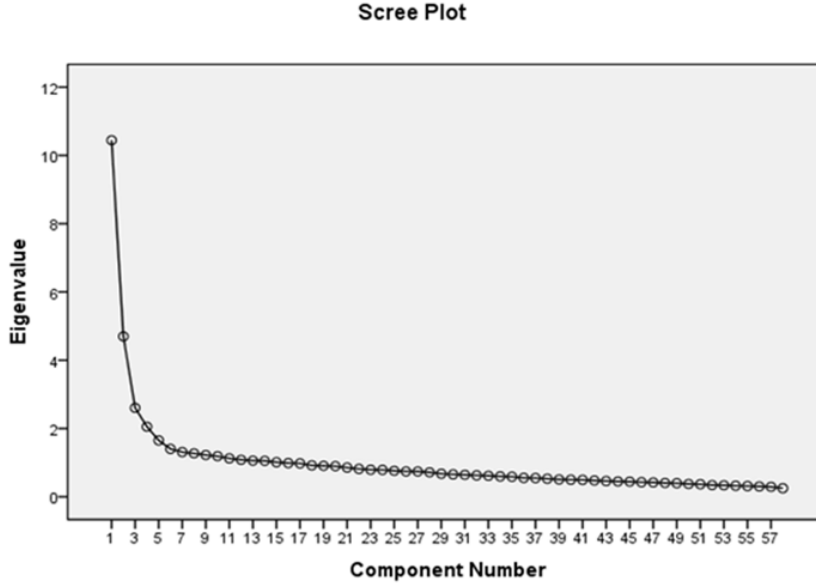
Bulgular

Açımlayıcı Faktör Analizi

KMO değeri .50'nin altı kabul edilemez, 1.00-.90 mükemmel, .89 ile .80 iyi, .79-.70 arası orta örneklem yeterliliğine sahip demektir. KMO ve Barlett testi sonucunda “Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy” değerinin “.89” olması yeterli örneklemin iyi derecede sağlandığını göstermektedir. Bartlett ki-kare değeri “.01” düzeyinde anlamlı olduğu görülmektedir. Analiz sonucunda sig değerinin “.000” olması, elde edilen verilerin anlamlılığını ortaya koymaktadır.

Korelasyon matrisine bakıldığında maddeler arası ilişkinin kabul edilebilir ilişki düzeyinin üzerinde olduğu ($r>30$), matrisin determinant değerinin .001'den büyük olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca maddeler arası çoklu eşdoğrusallık ($r>.80$) bulunmadığından ölçekten herhangi bir madde çıkartılmamıştır. Anti-ımaj korelasyon matrisindeki maddelerin kesişim değeri, 5'in üzerinde olduğundan yine hiçbir madde ölçekten çıkartılmamıştır. Elde edilen bileşenler matrisinde (component matrix), taslak ölçekteki 58 maddenin birinci faktör yük değerinin -.332 ve üzerinde olduğu görülmüştür. Bileşenler matrisinde maddelerin faktör yüklerinin çoğunlukla ilk iki faktörde yoğunlaştığı, 3. faktörde ise diğer faktörlere oranla madde

yükünün fazla olduğu görülmektedir. Buradan hareketle faktör yayılışının 2 ya da 3 olmasının uygun olacağı söylenebilir. Toplam varyansın açıklandığı tablonun “extraction sums of squared” kısmı incelenmiş, total değerlerine göre 15, varyans değerlerine göre 2 faktör belirlenebileceği görülmüştür. Bu doğrultuda yamaç birikinti grafiği de değerlendirilmiştir.

Şekil 1: Yazma Kaygısı Ölçeği Açımlayıcı Faktör Analizi Yamaç Birikinti Grafiği

Yamaç birikinti grafiğinde yataylaşmanın üçten itibaren gerçekleştiği görülmüştür. Faktör sayısı belirlenirken araştırmacıların taslak ölçeği hazırlarken oluşturduğu faktör sayısı ise en çok göz önünde bulundurulması gereken değerdir. Taslak ölçeğin araştırmacılar tarafından da 3 faktörlü geliştirilmesi yamaç birikinti grafiği ile uygunluk gösterdiği için faktör sayısının 3 olmasına kanaat getirilmiştir. SPSS programı üzerinde gerçekleştirilen açımlayıcı faktör analizi 3 faktörlü olarak yeniden gerçekleştirilmiştir. Can'a (2016, s. 324) göre analiz sonucunda faktörlerin kolaylıkla görülebilmesi için normal değer (1) en az %10'unu açıklaması gerekmektedir. Bu nedenle faktör sayısı girildikten sonra maddelerin ilişki düzeyi “.33” olarak belirtilmiştir.

Faktör sayısı belirlendikten sonra yapılan döndürme işlemi sonucunda döndürülmüş bileşenler tablosunda (Rotated Component Matrix) faktörlerle ilişki düzeyi .33 ün altında ($r < .33$) olan maddeler belirlenerek tek tek çıkarılmış ve ölçekten her çıkarılan madde sonrasında analiz yeniden gerçekleştirilmiştir. Bu doğrultuda m8, m9, m20, m40, m52, m27, m17, m16, m18, m31 maddeleri yüksüz madde ($r < .33$) olarak belirlenmiş ve ölçekten çıkarılmıştır. Yüksüz maddeler çıkartıldıktan sonra tabloda aynı anda iki faktörle “ $r > .33$ ” düzeyinde ilişkili olan m29, m38, m25, m23, m47, m35. maddeler tespit edilmiştir. Birden fazla faktörle ilişkili olan

maddeler ilişki düzeyi en yüksek oldukları faktöre dâhil edilmelidir, ancak bu işlemi gerçekleştirebilmek için maddelerin farklı faktörlerde sergiledikleri ilişki düzeyleri arasındaki farkın “.1”den fazla olması gerekmektedir (Çokluk, Şekercioğlu, Büyüköztürk, 2012, s. 125). Analiz sonucunda m29, m38, m25, m47, m35 maddelerinin farklı faktörlerdeki ilişki düzeyleri farkının “.1”in üzerinde olduğu belirlenmiş ve en yüksek düzeyde ilişki sergiledikleri faktör altında değerlendirilmişlerdir. Fakat m23’ün aynı anda farklı faktörlerle sergilediği ilişki düzeyi farkının “.1”in altında olması nedeniyle binişik madde olarak kabul edilerek ölçekten çıkarılmıştır. Bu işlemlerden sonra ölçeğin faktörlenmesini güçlendirmek adına madde yükü “.40”ın altındaki ($r < .40$), m4, m6, m51, m13, m32, m41, m16, m3, m7, m21, m35, m48, m30 maddeler de ölçekten çıkarılmıştır. Yüksüz ve binişik maddeler atıldıktan sonra kalan maddelerin ortak varyanslar tablosundaki (communalities) değerleri incelenmiştir. Tabloya göre maddelerin değerleri “.2”nin altında olmadığından ölçekten herhangi bir madde çıkarılmamıştır.

Ölçeğin son değerlerine göre döndürme işleminden sonra açıklanan toplam varyans tablosu (Total Variance Explained) incelendiğinde öz değerleri 1’den büyük olan üç bileşenle belirlenen üç faktör toplam varyansın %40.55’ini oluşturmaktadır. Tek boyutlu bir ölçek için “Cumulative” değeri en az %30, çok boyutlu bir ölçek için %40 olmalıdır. Bu doğrultuda 3 boyutlu bir ölçek olarak bu oran (%40.55) yeterli bulunmuş, ölçeğin faktörleme işleminin kabul edilebilir olduğu kanaatine varılmıştır.

Ortaya çıkan ölçek üç faktörlüdür. Diğer faktörlere göre daha önemli olduğu belirlenen birinci faktör (yazma süreci) ölçeğe ilişkin toplam varyansın %15.17’sini, ikinci faktör (kaçınma) %14.04’ünü, üçüncü faktör (yazma hazzı) ise 11.34’ünü açıklamaktadır. Her üç faktörün birlikte açıkladıkları toplam varyans ise %40.55’tir.

Ölçme aracının geçerlik ve güvenilirlik katsayılarını belirlemek amacıyla “Crombach’s Alpha” uygulanmıştır. “Crombach’s Alpha” birden fazla uygulamaya gerek kalmadan, tek bir uygulamayla ölçeğin kendi içerisindeki tutarlılığını belirlenebilmesini sağlamaktadır (Can, 2016, s. 388). Uygulanan “Crombach’s Alpha” testi sonucunda maddelerin ilişki düzeyi “.20”nin altında olan m33, m50, m46, m21 maddeleri tek tek çıkarılmış ve değişen ilişki düzeyleri her seferinde kontrol edilerek “.20”nin altında madde kalmayana kadar işleme devam edilmiştir. Daha sonra “.20 ile .30” arasında yer alan maddeler tespit edilmiş ve bu doğrultuda m19 ve m14 maddeleri ölçeğin güvenilirliğini güçlendirmek adına ölçekten çıkarılmıştır. Açıklayıcı faktör analizi sonucunda elde edilen 3 faktörlü 32 maddelik ölçek, yapılan Crombach’s Alpha testi sonucu güvenilirliği düşük maddeler ölçek dışı bırakılmış ve 3 faktörlü 26 maddelik bir Yazma Kaygısı Ölçeği’ne dönüşmüştür.

Kalan maddeler için elde edilen Crombach's Alpha güvenilirlik katsayısı “.89” bulunmuş ve yüksek derecede güvenilirliğe yakın güvenilir bir değer elde edilmiştir. Ölçeğin her bir boyutu için ayrı ayrı Crombach's Alpha testi uygulanmış ve her bir faktördeki maddelerin kendi içerisindeki ilişki düzeyleri kontrol edilmiştir:

Tablo 1: Yazma Kaygısı Ölçeği Crombach's Alpha , Spearman-Brown ve Guttman Split-Half Testleri

	Crombach's Alpha Katsayısı	Spearman- Brown Katsayısı	Guttman Split- Half Katsayısı
Yazma Kaygısı Ölçeği	.891	.814	.812
Birinci faktör (Yazma süreci)	.851	.858	.855
İkinci faktör (Kaçınma)	.845	.848	.846
Üçüncü faktör (Yazma Hazzı)	.741	.741	.741

Birinci faktör için uygulanan Crombach's Alpha testi sonucunda faktördeki maddelerin katsayılarının “.30” altında olmadığı görülmüş ve hiçbir madde çıkarılmamıştır. Faktörde yer alan maddelerin ilişki düzeylerinin “.30 ile .70” arasında değiştiği gözlenmiştir. Birinci faktörün Crombach's Alpha katsayısı “.85” olarak hesaplanmış ve bu değer iyi düzeyde güvenilir olduğu varsayılmıştır.

İkinci faktör için uygulanan Crombach's Alpha testi sonucunda faktör altında yer alan maddelerin “.40 ile 70” arasında ilişki düzeyine sahip olduğu tespit edilmiştir. Maddelerin korelasyon katsayısı güvenilir bulunması nedeniyle ölçekten hiçbir madde çıkarılmamıştır. İkinci faktöre uygulanan Crombach's Alpha güvenilirlik testi sonucu iyi düzeyde güvenilir bir değer elde edilmiş ve faktörün Crombach's Alpha katsayısı “.84” olarak hesaplanmıştır.

Üçüncü faktör için uygulanan Crombach's Alpha güvenilirlik testi sonucunda ölçekteki her bir maddenin ilişki düzeyi “.40 ile .60” arasında olduğu görülmüş ve ölçekten hiçbir madde çıkarılmamıştır. Crombach's Alpha güvenilirlik katsayısı ölçeğin üçüncü faktörü için “.74” olarak hesaplanmış ve bu değer yeterli düzeyde güvenilir olduğu sonucuna varılmıştır.

Ölçeğin güvenilirliğini sağlamak amacıyla ölçeğin geneli ve her bir boyutu için Spearman-Brown ve Guttman Split-Half güvenilirlik testleri uygulanmıştır. Yapılan testler sonucunda ölçeğin geneli için Spearman-Brown ve Guttman Split-Half güvenilirlik katsayıları “.81” olarak hesaplanmış ve bu değer iyi düzeyde güvenilir bulunmuştur. Ölçeğin bir, iki ve üçüncü boyutları için Spearman Brown güvenilirlik katsayıları sırasıyla “.86, .85 ve .74” olarak, Guttman Split-Half güvenilirlik katsayıları yine sırasıyla “.85, .84 ve .74” olarak hesaplanmış ve ölçeğin boyutlarının kendi arasında yeterli düzeyde güvenilir olduğu sonucuna varılmıştır.

1. Faktör altında 12 madde (Yazma Süreci): “m36, m11, m29, m38, m28, m,25, m39, m24, m15, m37, m12, m1”

2. Faktör altında 10 madde (Kaçınma): “ m55, m53, m56, m54, m44, m45, m48, m57, m43, m22”

3. Faktör altında 4 madde (Yazma Hazzı): “ m51, m49, m58, m42” kalmıştır.

Ortaya çıkan ölçek üç faktörlüdür. Diğer faktörlere göre daha önemli olduğu belirlenen birinci faktör ölçeğe ilişkin toplam varyansın %15.17’sini, ikinci faktör %14.04’ünü, üçüncü faktör ise % 11.34’ünü açıklamaktadır. Her üç faktörün birlikte açıkladıkları toplam varyans ise %40.55’tir.

Test-Tekrar Test

Bu bölümde ölçeğin iç tutarlılık katsayısının hesaplanması için test-tekrar test tekniği uygulanmış ve sonuçlar paylaşılıp yorumlanmıştır:

Tablo 2: Test-Tekrar Test Korelasyon Analizi

		Test	Tekrar Test	Ortalama	Standart Sapma
Test	Pearson Correlation	1.000	.881**		
	p		.000	2.21	.70
	N	165	165		
Tekrar Test	Pearson Correlation	.881**	1.000		
	p	.000		2.24	.86
	N	165	165		

p<.01**

Yapılan test-tekrar test analizi sonucunda ölçeğin iç tutarlılık katsayısı “.88” (iyi düzeyde güvenilir) olarak bulunmuş ve bu değer “.01” düzeyinde anlamlı olduğu tespit edilmiştir. Bu çerçevede Yazma Kaygısı Ölçeği’nin yeterli düzeyde iç tutarlılığa sahip olduğu kanaatine varılmıştır.

Doğrulayıcı faktör analizi

Yazma Kaygısı Ölçeği’nin açımlayıcı faktör analizinden sonra model uyum düzeyini ve faktörlerin ilişkisini ortaya koymak amacıyla yine farklı bir örneklem üzerinden doğrulayıcı faktör analizi gerçekleştirilmiştir. Üç faktörlü geliştirilen ölçeğin doğrulayıcı faktör analizi, açımlayıcı faktör analizinden sonra elde kalan 26 madde üzerinden gerçekleştirilmiştir.

Tablo 3: Yazma Kaygısı Ölçeği Doğrulayıcı Faktör Analizi Ölçüm Modeli Sonuçları

Faktör	Madde	Standartlaştırılmış Yükler	t-değeri	R ²
Yazma	S1	.76	10.86	.24
	S2	.65	13.65	.35

Faktör	Madde	Standartlaştırılmış Yükler	t-değeri	R ²
Süreci	S3	.78	10.28	.22
	S4	.61	14.72	.39
	S6	.79	10.63	.23
	S7	.77	10.76	.23
	S8	.77	10.35	.22
	S9	.78	13.96	.36
	S10	.64	15.66	.43
	S11	.57	12.67	.31
	S12	.69	13.86	.36
	S13	.64	12.08	.28
	S5	.72	10.07	.21
	S15	.65	9.87	.20
	S16	.80	13.02	.33
Kaçınma	S17	.67	12.74	.31
	S18	.69	15.60	.44
	S21	.56	11.81	.41
	S22	.59	14.04	.37
	S23	.33	14.29	.38
	S24	.72	13.34	.34
	S25	.63	15.07	.28
Yazma Hazzı	S14	.62	13.33	.35
	S19	.66	14.79	.41
	S20	.59	19.76	.67
	S26	.41	18.33	.59

Yazma Kaygısı Ölçeği'ne uygulanan doğrulayıcı faktör analizi ölçüm modeli sonuçları yukarıdaki tabloda özetlenmiştir. Analiz sonucunda ilk olarak t-değerleri kontrol edilmiş, ölçeğin bütün maddelerinin t-değerlerinin “.01” düzeyinde manidar olduğu tespit edilmiş dolayısıyla ölçekten herhangi bir madde çıkarılmamıştır. Ölçeğin t-değerleri “1.96”yı aşarsa “.05” düzeyinde, “2.56”yı aşarsa “.01” düzeyinde manidardır (Çokluk, Şekercioğlu, Büyüköztürk, 2012, s. 304). Ölçeğin standartlaştırılmış yükleri değerlendirildiğinde “.80 ile .33” arasında olduğu ve tüm standartlaştırılmış hata yüklerinin “.30”dan büyük “.90”dan küçük olduğu gözlenmiştir. Dolayısıyla hata yüklerinin “.5” düzeyinde manidar olmadığı için hiçbir gösterge analiz dışı bırakılmamıştır (Çokluk, Şekercioğlu, Büyüköztürk, 2012, s. 305). Standartlaştırılmış yükler gizil değişkenle ve bu değişkenle ilgili olan her bir gözlenen değişkenin arasındaki korelasyonu göstermektedir (Çelik ve Yılmaz, 2016, s. 119). Dolayısıyla yazma süreci faktörüne ilişkin değişkenliğin en çok S6 gözlenen değişkeni, en az S11 gözlenen değişkeni; kaçınma faktörüne ilişkin değişkenliğin en çok S16 gözlenen değişkeni, en az S23 gözlenen değişkeni; yazma hazzı faktörüne ilişkin değişkenliğin en çok S14 gözlenen değişkeni, en az ise S26 gözlenen değişkeni tarafından açıkladığı görülmektedir. Ölçeği oluşturan tüm

göstergelerle analize devam edileceği tespit edildikten sonra ilk olarak beklenen kovaryans matrisi ile gözlenen kovaryans matrisleri arasındaki farkın (X^2 değerinin) manidarlığı hakkında bilgi veren p değeri incelenir ve p değerinin manidar olmaması arzu edilen bir durumdur (Çokluk, Şekercioğlu, Büyüköztürk, 2012, s. 307). Ancak yapılan doğrulayıcı faktör analizi sonucunda elde edilen p değeri (.00000) .1 düzeyinde manidardır. Çoğu zaman doğrulayıcı faktör analizinde p değerinin manidar olması örneklemin büyük olması sebebiyle normaldir ve bu nedenle iki matris arasındaki uyuma yönelik alternatif uyum indekslerinin de göz önünde bulundurulurularak karar verilebilir (Çokluk, Şekercioğlu, Büyüköztürk, 2012, s. 307).

Tablo 4: Yazma Kaygısı Ölçeği Model Uyum Ölçüleri

Uyum Ölçüsü	Değeri	Uyum
X^2	629.02	P>.05
$X^2/ sd=296$	2.13	Mükemmel Uyum
RMSEA	.047	Mükemmel Uyum
Standardized RMR	.052	İyi Uyum
NFI	.94	İyi Uyum
NNFI	.96	Mükemmel Uyum
CFI	.97	Mükemmel Uyum
GFI	.91	İyi Uyum
AGFI	.90	İyi Uyum

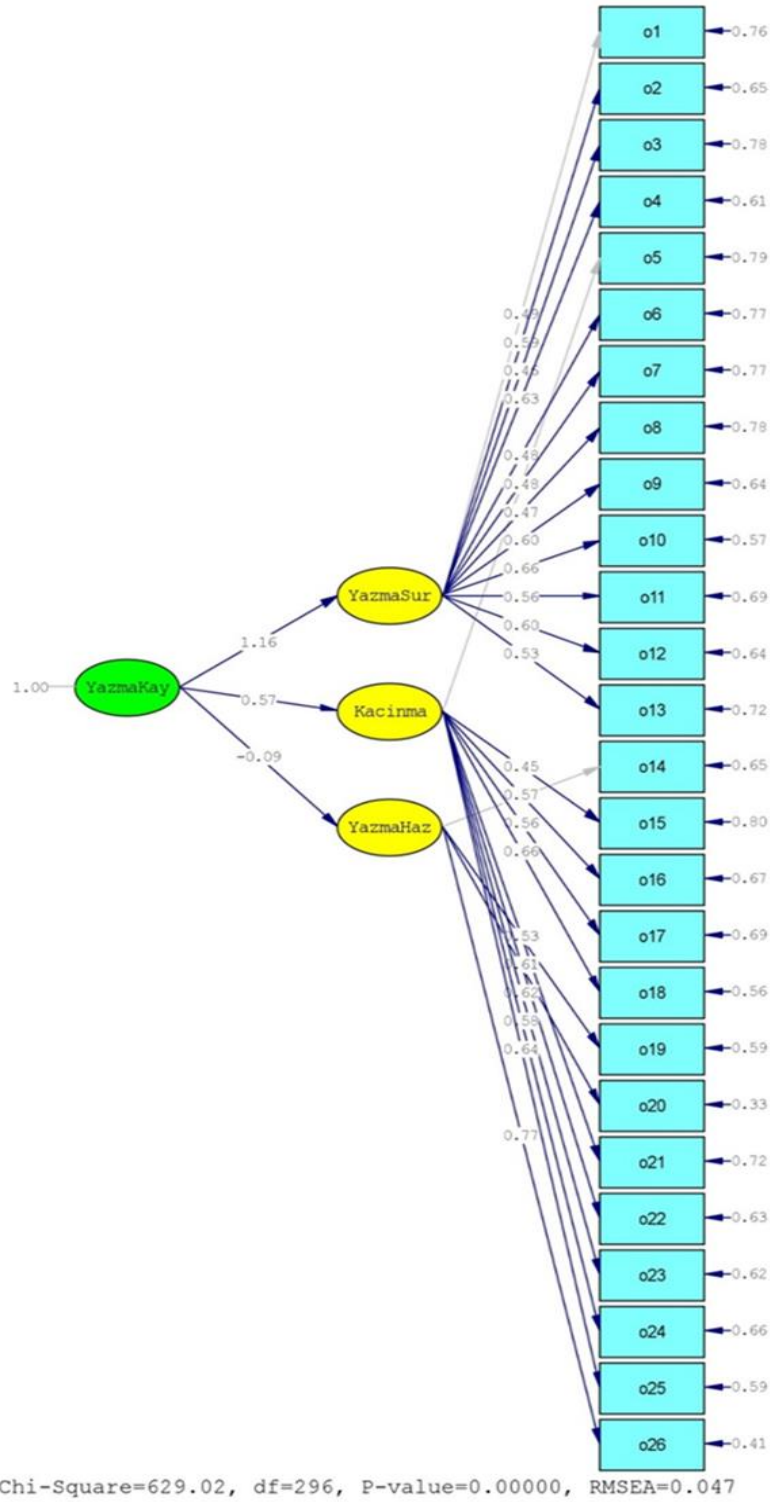
Modelin ki-kare (X^2) değeri “629.02” olarak hesaplanmış ve “.05”ten büyük olduğu, yani manidar olmadığı gözlenmiştir. Bu durum modelin kötü bir uyuma sahip olmadığına göstergesidir, ancak büyük örneklerde serbestlik derecesinin (sd), X^2 değerine oranı yeterlilik için önemli bir ölçüttür (Çokluk, Şekercioğlu, Büyüköztürk, 2012, s. 267-268). Bu oranın ($X^2/ sd=2.13$) farkının 3’ten küçük olması nedeniyle Yazma Kaygısı Ölçeği’nin yapısal eşitlik modeline göre mükemmel bir uyuma sahip olduğu söylenebilir (Sümer, 2000, s. 68). Modelin yaklaşık hatalarının ortalama karekökü (RMSA) “.042” olması, standardize edilmiş artık ortalamalarının karekökü (Standardized RMR) “.050”den küçük olması mükemmel uyuma işaretidir. Normlaştırılmış uyum indeksinin (NFI) “.90” ile “.95” arasında olmasının iyi bir uyumun işareti olduğu söylenebilir. Normlaştırılmamış uyum indeksi (NNFI) ile karşılaştırmalı uyum indeksinin (CFI) “.95”in üzerinde olması nedeniyle modelin mükemmel bir uyuma sahip olduğu söylenebilir. İyilik uyum indeksinin (GFI) ve düzenlenmemiş iyilik uyum indeksinin (AGFI) “.90”ın üzerinde olması sebebiyle modelin iyi bir uyuma işaret ettiği söylenebilir. Genel olarak ölçeğin uyum değerleri ele alındığında modelin uygunluğunun kabul edilebilir (iyi) düzeyde olduğu söylenebilir. Bu çerçevede Yazma Kaygısı Ölçeği’nin 26 maddeden oluşan üç faktörlü yapısının doğrulandığı ifade edilebilir.

Tablo 5: Dışsal gizil değişkenler arasındaki korelasyonlar, açıklanan varyans ve güvenilirlik

	Yazma Süreci	Kaçınma	Yazma Hazzı
Yazma Süreci	1.00		
Kaçınma	.66	1.00	
Yazma Hazzı	-.10	-.05	1.00
Yapı Güvenirliği	.92	.93	.72
Açıklanan Varyans	.51	.56	.41

Tabloda faktörlerin birbiriyle olan korelasyonlarına yer verilmiştir. En çok korelasyonun yazma süreci ile kaçınma, en az korelasyonun yazma süreci ile yazma hazzı arasında olduğu görülmektedir. Yapı güvenilirliğini sağlama amacıyla her bir ölçeğin yapı güvenilirliği “yapı güvenilirliği=(standartlaştırılmış yükler toplamı)²/(standartlaştırılmış yükler toplamı)²+(gözlenen değişkenlerin ölçüm hataları toplamı)” formülünden hareketle tek tek hesaplanmıştır (Çelik ve Yılmaz, 2016, s. 152). Faktörlerin yapı güvenirlığının “.70”in üzerinde bulunması nedeniyle ölçeğin yeterli yapı güvenirligine sahip olduğu söylenebilir. Açıklanan varyans “standartlaştırılmış yüklerin kareleri toplamı/(standartlaştırılmış yüklerin kareleri toplamı)+(gözlenen değişkenlerin ölçüm hataları toplamı)” formülünden yararlanılarak hesaplanmıştır (Çelik ve Yılmaz, 2016, s. 152). Yazma süreci ve kaçınma faktörlerin açıkladığı varyans değerleri “.50”nin üzerinde olması nedeniyle faktörlerin yeterli düzeyde yazma kaygısını açıkladığı söylenebilir. Yazma hazzı faktörü .41 olarak .50’nin altında olsa da faktörlerin yapı güvenirligi sağlanmıştır.

Yazma kaygısı ölçüm modeli için düzeltme indeksleri incelendiğinde birinci kısım düzeltme indeksleri gözlenen değişkenler ile gizil değişkenler arasındaki ilişkileri (Çelik ve Yılmaz, 2016, s. 120), ikinci kısım düzeltme indeksleri gözlenen değişkenlere ait hata terimleri arasındaki önerilen ilişkileri göstermektedir (Jöreskog ve Söborn, 2005’ten akt. Çelik ve Yılmaz, 2016, s. 120). Söz konusu düzeltme önerileri Nevşehir Hacı Bektaş Veli, Kilis 7 Aralık ve Fırat üniversitelerinin Türkçe eğitimi bilim dallarında aktif olarak görev yapan 5 öğretim üyesinin değerlendirmesine sunulmuştur. Alınan görüşler ve alan yazından hareketle düzeltme önerilerinin ölçeğin yapısına uygun olmadığı kanaatine varılması, düzeltme indekslerinin kullanılmasının X^2 ’ye önemli bir katkısı olmayacağı, X^2 değerinin model uyumu için yeterli olması gerekçeleriyle düzeltme indekslerinin kullanılmamasına karar verilmiştir. Dolayısıyla ölçekte herhangi bir düzeltme yapılmadan ikinci düzey analiz gerçekleştirilmiştir.

Şekil 2: Yazma Kaygısı Ölçeği'nin İkinci Düzey Doğrulamalı Faktör Analiziyle Elde Edilen Yol Şeması

Tartışma ve Sonuç

Bu araştırma ortaokul öğrencilerinin yazma kaygılarının yazma eğilimleriyle ilişkisini ortaya koymak amacıyla gerçekleştirilmiştir. Ortaokul öğrencilerinin yazma kaygılarını ölçebilmek için araştırmacı tarafından Yazma Kaygısı Ölçeği geliştirilmiştir. Ölçek geliştirme sürecinde ilk olarak geniş bir alan yazın taraması gerçekleştirilmiş, ardından ortaokul öğrencilerinin yazma kaygıları ve eğilimlerine yönelik Türkçe öğretmenlerinden oluşan 12 katılımcı ile görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Yapılan görüşmeler ve alan yazından hareketle madde havuzu oluşturulmuş ve uzman görüşler doğrultusunda maddeler şekillendirilmiştir. Yazma Kaygısı Ölçeği'nin geliştirilme sürecinde ortaokul düzeyindeki 503 öğrenci üzerinde yapılan uygulamayla açımlayıcı faktör analizi gerçekleştirilmiş ve 3 faktörlü Yazma Kaygısı Ölçeği elde edilmiştir. Yapılan testler sonucunda ölçeğin geneli için Crombach's Alpha .88, Spearman-Brown ve Guttman Split-Half güvenilirlik katsayıları .81 olarak hesaplanmış; ölçeğin yazma süreci, kaçınma ve yazma hazzı boyutları için güvenilirlik katsayıları sırasıyla Crombach's Alpha .85, .85 ve .74; Spearman Brown .86, .85 ve .74, Guttman Split-Half .85, .84 ve .74 olarak hesaplanmış; böylece ölçeğin geneliyle alt boyutlarının kendi arasında güvenilir olduğu kabul edilmiştir. Ölçeğin güvenilirliğini test etmek amacıyla 165 öğrenciye uygulanan test-tekrar test işlemi sonucunda güvenilirlik katsayısı .88 düzeyinde tespit edilmiş ve 506 öğrenci üzerinden gerçekleştirilen doğrulayıcı faktör analizi sonucunda ise faktörlerin yapı güvenirligi .70'in üzerinde bulunmuş ve model doğrulanmıştır. Açımlayıcı ve doğrulayıcı faktör analizleri, ayrı örneklem ve veri setleri üzerinden gerçekleştirilmesi gereken ölçek geliştirme sürecinde önemli ve birbirlerini tamalar nitelikte iki temel faktördür (Erkuş, 2016 s. 93-94). Bu doğrultuda ayrı örneklem üzerinde ikinci bir uygulama gerçekleştirilerek ölçeğin 3 faktörlü yapısı doğrulanmıştır. Dolayısıyla ortaokul öğrencilerine yönelik geliştirilen Yazma Kaygısı Ölçeği'nin öğrencilerin yazma kaygı düzeylerini belirlemek ve kaygı sorununa çözüm bulabilmek amacıyla kullanılacak geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğu söylenebilir. Açımlayıcı ve doğrulayıcı faktör analizleri, test tekrar test işlemleri sonucu ile uygulanan geçerlik ve güvenilirlik testleri sonucunda ortaokul öğrencilerinin yazma kaygılarının ölçülmesi amacıyla kullanılacak geçerli ve güvenilir bir Yazma Kaygısı Ölçeği alana kazandırılmıştır.

Teşekkür ve Bilgilendirme

Bu çalışma “Öğrencilerin yazma kaygılarının yazma eğilimleriyle ilişkisi” adlı yüksek lisans tezinden hareketle oluşturulmuştur. Araştırma sürecinin başından sonuna kadar yaptığı fedakârlıklar ve verdiği destekler için kıymetli danışman hocam Doç. Dr. Sezgin DEMİR'e sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum.

Kaynaklar

- Aytan, N. ve Tunçel, H. (2015). Yabancı dil olarak Türkçe Yazma Kaygısı Ölçeği. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 12(30).
- Can, A. (2016). *SPSS ile bilimsel araştırma sürecinde nicel veri analizi*. (4. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Cheng, Y. S. (2004). EFL students' writing anxiety: Sources and implications. *English Teaching & Learning*, 29(2), 41-62.
- Cüceloğlu, D. (2002). *İnsan ve davranışı*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Çelik, H. E. ve Yılmaz, V. (2013). *LISREL 9.1 ile yapısal eşitlik modellemesi, temel kavramlar-uygulamalar-programlama*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Çokluk, Ö., Şekercioğlu, G. ve Büyüköztürk, Ş. (2012). *Sosyal bilimler için çok değişkenli istatistik: SPSS ve LISREL uygulamaları*. Pegem Akademi.
- Daly, J. A. ve Miller, M. D. (1975). The empirical development of an instrument to measure writing apprehension. *Research in the Teaching of English*, 9(3), 242-249.
- Demir, S. (2016). *Türkçe öğretmen adaylarının yazma kaygısı düzeyleri ve nedenleri: bir karma yöntemli yaklaşım*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Yüzüncü Yıl Üniversitesi. Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Van.
- Erkuş, A. (2016). *Psikolojide ölçme ve ölçek geliştirme-I temel kavramlar ve işlemler*. (3. Baskı). Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Gömleksiz, M. N., Sinan, A. T. ve Demir, S. (2010). İlköğretim Türkçe dersi öğretim programındaki yazma öğrenme alanının etkililiğinin değerlendirilmesi. *Turkish Studies International Periodical For the Languages. Literature and History of Turkish or Turkic*. 5(4). 1135-1173.
- Kara, S. (2013). Writing Anxiety: A Case study on students' reasons for anxiety in writing. *Anadolu Journal of Educational Sciences International*, 3(1).
- Maden, S., Dincel, Ö. ve Maden, A. (2015). Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerin yazma kaygıları. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*, 4(2).
- Negari, G. M. ve Rezaabadi, O. T. (2012). Too nervous to write? The relationship between anxiety and EFL writing. *Theory and Practice in Language Studies*, 2(12), 2578-2586.
- Pajares, F. (2003). Self-efficacy beliefs, motivation, and achievement in writing: A review of the literature. *Reading & Writing Quarterly*, 19(2), 139-158.
- Sümer, N. (2000). Yapısal Eşitlik Modelleri: Temel kavramlar ve örnek uygulamalar. *Türk Psikoloji Yazıları*, Cilt.3, Sayı.6, ss. 49-73
- Tabachnick, B. G. ve Fidell, L. S. (2015). *Çok değişkenli istatistiklerin kullanımı*. (Çev. Edt. M. Baloğlu). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Tayşi, E. K. ve Taşkın, Y. (2018). Ortaokul öğrencileri için Yazma Kaygısı Ölçeği'nin geliştirilmesi: geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*, 7(2), 1172-1189.
- Yaman, H. (2010). Writing anxiety of Turkish students: Scale development and the working procedures in terms of various variables. *International Online Journal of Educational Sciences*. 2(1). 267-289.

Yazma Kaygısı Ölçeği¹

	HER ZAMAN	SIK SIK	BAZEN	NADİREN	HİÇ
“Aşağıdaki maddeleri doldururken lütfen <u>metin yazdığımız zamanları</u> göz önünde bulundurunuz.”					
1. Öğretmenlerimin yazdığım metinleri değerlendireceği düşüncesi beni kaygılandırır.	5	4	3	2	1
2. Yazdıklarımın beğenilmeyeceği düşüncesi üzerimde baskı oluşturur.	5	4	3	2	1
3. Arkadaşlarımın daha iyi yazdığı düşüncesi beni endişelendirir.	5	4	3	2	1
4. Yazdıklarımın beğenilmeyeceğini düşünürüm.	5	4	3	2	1
5. Yazma işlemine uzun süre başlayamam.	5	4	3	2	1
6. Yazacağım metnin konusuna karar vermekte zorlanırım.	5	4	3	2	1
7. Yazdığım metinlerin anlamsal bütünlüğünü sağlamakta zorlanırım.	5	4	3	2	1
8. Yazım hatası yapacağım endişesi duyarım.	5	4	3	2	1
9. Kaygılandığım için duruma uygun kelime bulmakta zorlanırım.	5	4	3	2	1
10. Yazılarımı sonlandırırken başaramayacağıma yönelik endişe duyarım.	5	4	3	2	1
11. Şiir türünde yazarken kaygılarım artar.	5	4	3	2	1
12. Öykü türünde yazarken kaygılarım artar.	5	4	3	2	1
13. Bilgilendirici metin türünde yazarken kaygılarım artar.	5	4	3	2	1
14. Kompozisyon yazmaktan hoşlanırım.	5	4	3	2	1
15. Yazmak beni insanların önünde konuşmaktan daha çok kaygılandırır.	5	4	3	2	1
16. Ders esnasında yazmaktan kaçınırım.	5	4	3	2	1
17. Yazmam gerektiğinde hiçbir şey yazamam.	5	4	3	2	1
18. Yazarken boğuluyormuş gibi hissederim.	5	4	3	2	1
19. Yazmak beni dinlendirir.	5	4	3	2	1
20. Sınıf içerisinde yazma etkinlikleri yapmak beni mutlu eder.	5	4	3	2	1
21. Yazma etkinliklerini umursamam.	5	4	3	2	1
22. Yazma etkinliği yaptığımız derslerde diğer derslerden daha çok dikkatim dağılır.	5	4	3	2	1
23. Yazma etkinlikleri yapacağımız günler okula gitmek istemem.	5	4	3	2	1
24. Türkçe dersindeki başarısızlığımın neredeyse tek nedeni yazmaya yönelik kaygıdır.	5	4	3	2	1
25. Yazma eylemi bedenimde ağrı ve gerginlikler ortaya çıkaracak derecede beni kötü etkiler.	5	4	3	2	1
26. Yazma etkinlikleri benim için eğlencelidir.	5	4	3	2	1

¹ Ölçekteki 14, 19, 20 ve 26. maddeler ters değerlendirilmelidir.

Extended Abstract

Introduction

Writing anxiety is a tension response that an individual experiences before or during writing. In the emergence of this reaction; lack of knowledge and self-confidence, fear of negative criticism and the feeling of inability are effective. This situation causes writing behaviors such as avoidance of writing process, unwillingness to write; negatively affects writing skills and tendencies, and prevents writing habit. One of the conditions accompanying anxiety which negatively affects the writing skill of the individual is the difficulty of focusing (Demir, 2016). The focusing difficulty is a condition that occurs during high anxiety and may prevent the person from doing simple tasks that can be done in normal condition. The lack of focus may result in a lack of attention, inaccurate learning, and inability to learn behavior. Another negative effect of anxiety is lack of motivation. Low level of anxiety, the level of anxiety should be kept at a moderate level, as it causes a low level of general stimulation (S. Maden, Dincel, A. Maden, 2015, p. 753). Moderate anxiety; it has the effect of increasing motivation and facilitating learning. This situation, which is called as positive anxiety, will provide a positive attitude towards writing and therefore will increase the tendency to write. Writing anxiety; although it may cause linguistic problems in general, it is sometimes necessary to have some anxiety in order to focus (Negari and Rezaabadi, 2012, p. 2578). The moderate feeling of anxiety has the effect of stimulating and increasing attention and facilitating learning. However, high anxiety, on the contrary, is a situation that causes the individual to experience focusing and attention deficit. As this situation adversely affects the performance of the person, it limits the use of writing skills and increases the anxiety level of the person. Taysi and Taşkın (2018) developed a Writing Anxiety Scale for secondary school students. However, it was seen that reliability studies were not performed by test-retest and confirmatory factor analysis of the scale. Therefore, it can be said that the development stage of the scale has not been completed. In this direction, the aim of the research; To develop a Writing Anxiety Scale to determine the writing anxiety levels of secondary school students and to examine the reliability and validity of the scale.

Method

Graduated and stratified sampling methods were used to determine the sample. The target population of the study consists of middle school students who are studying at the secondary school level in the 2017-2018 academic year in Turkey. Reach all secondary school students studying in Turkey is not possible. For this reason, in order to provide accessibility, secondary school students in public schools in Elazığ city center have been determined as sub-universe. In the scale development process, 3 applications were carried out on different sample groups including exploratory and confirmatory factor analysis and test-retest.

Findings, Discussion and Results

In the scale development process, firstly a large field literature survey has been conducted and then 12 participants were interviewed with Turkish teachers about writing concerns and tendencies of secondary school students. Based on the interviews and the literature, the item pool has been created and the items were shaped according to expert opinions. In the development process of Writing Anxiety Scale, an exploratory factor analysis has been performed on 503 students at ortaokul level and a 3-factor Writing Anxiety Scale has been obtained. As a result of the tests, Cronbach's Alpha .88, Spearman-Brown and Guttman Split-Half reliability coefficients has been calculated as .81 for the overall scale. The reliability coefficients for the writing process, avoidance and writing pleasure dimensions of the scale have been calculated as Cronbach's Alpha .85, .85, and .74; Spearman Brown .86, .85 and .74 Guttman Split-Half .85, .84 and .74. Thus, it is accepted that the scale and the sub-dimensions are reliable among themselves. In order to test the reliability of the scale; As a result of the test retest procedure applied to 165 students, the reliability coefficient has been found .88; As a result of the confirmatory factor analysis performed on 506 students, the structure reliability of the factors has been found over .70 and the model has been confirmed. Exploratory and confirmatory factor analyzes are two important factors that are important and complementary in the scale development process that should be carried out through separate samples and data sets (Erkuş, 2016 pp. 93-94). In this direction, a second application has been carried out on a separate sampling and the 3-factor structure of the scale has been confirmed. Therefore, it can be said that the Writing Anxiety Scale developed for secondary school students is a valid and reliable measurement tool that can be used to determine the students' writing anxiety levels and to find a solution to the anxiety problem.